

BIDPRENTJES (doodsanctjes)

Ontstaan en geschiedenis (3) Marcel Denduyver

=====

2) De kerkhofprentjes (zie voorbeelden)

Daar de knekelprentjes met hun doodshoofden en beenderen te gruwelijk waren, maakten ze na een twintigtal jaren plaats voor de kerkhofprentjes. Nu komt het grafzerk op de voorgrond en de sfeer van het kerkhof wordt opgeroepen door treurbomen en graftomben. Soms kan men op de beeldzijde de naam lezen van de afgestorvene of treft men bij het graf een biddende figuur aan. Vandaar dat in sommige streken voor doodsanctjes ook de naam 'zerkskens' gebruikt werd.

3) Bidprentjes met kruisen

Ze zijn nauw verwant aan de kerkhofprentjes, maar hier is telkens slechts een kruis afgebeeld.

1842

1868

1889

4) Volle aflaatprentjes (zie voorbeelden)

Deze bidprentjes die meer dan 100 jaar 'de markt' hebben beheerst kenden een reuzesucces. 'Aflaten' zijn in de R.K.-kerk vermindering van straf voor begane zonden en zij kunnen mits bepaalde voorwaarden ook voor de overledenen worden verdiend. Door het gebed ter ere van de vijf wonden van Christus kon men een volledige kwijtschelding verkrijgen. De Westvlaamse bisschop Mgr Boussen gaf op 5 maart 1845 de toelating om het gebed te drukken. Onmiddellijk werd dit gebed gedrukt samen met de afbeelding van de gekruisigde Christus. De weinige variatie vond men in het aanbrengen van het gebed: boven of onder, rechts of links van het kruis. Tot de tweede Wereldoorlog behandelen meer dan de helft van de doodsanctjes deze thematiek.

(vervolgt)

1848

1862

1867

1868

1869

1879

1911

1914

1914

